

Nasze zobowiązanie do przestrzegania praw człowieka i obowiązków związanych z ochroną środowiska

Jesteśmy świadomi naszej odpowiedzialności biznesowej za poszanowanie, przestrzeganie i wdrażanie praw człowieka oraz ochronę środowiska we własnej firmie i w całym łańcuchu dostaw.

Zobowiązujemy się do przestrzegania praw człowieka i obowiązków związanych z ochroną środowiska w naszej działalności biznesowej, a także w naszych łańcuchach dostaw i wartości dodanej, do sprawdzania ich przestrzegania oraz do zapewnienia osobom poszkodowanym w wyniku naruszeń dostępu do środków zaradczych.

W pełni przestrzegamy i szanujemy wszystkie międzynarodowe porozumienia* wymienione w załączniku do § 2 ust. 1, § 7 ust. 3 zdanie 2 LkSG i wspieramy je w naszych codziennych działaniach.

Oczekujemy, że nasi pracownicy na wszystkich szczeblach również będą to robić świadomie i bez zastrzeżeń. Oczekujemy również, że będą oni niezwłocznie i w pełni zgłaszać naruszenia. Od kadry kierowniczej oczekujemy dodatkowo, że będzie ona działać zgodnie ze swoją odpowiedzialnością, aktywnie zapobiegając naruszeniom i przeciwdziałając im.

Oczekujemy od naszych dostawców, że również zobowiązują się do przestrzegania praw człowieka i obowiązków związanych z ochroną środowiska, zobowiązują się do ustanowienia odpowiednich procesów due diligence i przekazują te oczekiwania swoim dostawcom.

* Konwencje MOP nr 29/nr 87/nr 98/nr 100/nr 105/nr 111/nr 138/nr 182, Protokół z dnia 11 czerwca 2014 r. do konwencji nr 29 Międzynarodowej Organizacji Pracy z dnia 28 czerwca 1930 r. dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej; Międzynarodowy pakt z dnia 19 grudnia 1966 r. dotyczący praw obywatelskich i politycznych; Międzynarodowy pakt z dnia 19 grudnia 1966 r. dotyczący praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych; Konwencja z Minamaty; Konwencja sztokholmska z dnia 23 maja 2001 r. w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych; Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych – w aktualnej lub uzupełnionej/zmienionej wersji.

Szczegóły dotyczące strategii w zakresie praw człowieka

Nasza strategia w zakresie praw człowieka obejmuje ścisłe i wiążące przestrzeganie następujących punktów zgodnie z definicjami zawartymi w LkSG:

- **Zakaz pracy przymusowej lub jakiegokolwiek innej formy współczesnego niewolnictwa**
- **Zakaz zatrudniania dzieci poniżej wieku dozwolonego przez prawo**
- **Poszanowanie praw dzieci**
- **Poszanowanie, zapewnienie i przestrzeganie wszystkich obowiązków dotyczących bezpieczeństwa pracy obowiązujących w poszczególnych miejscach pracy**
- **Poszanowanie wolności zrzeszania się pracowników**
- **Zakaz nierównego traktowania**
- **Wypłacanie odpowiedniego wynagrodzenia lub wynagrodzenia zgodnego z obowiązującymi w danym miejscu pracy stawkami lub płacą minimalną**
- **Zakaz bezprawnego eksmitowania oraz zakaz bezprawnego odbierania ziemi, lasów i wód**
- **Zakaz zatrudniania lub wykorzystywania prywatnych lub publicznych służb bezpieczeństwa do ochrony projektów przedsiębiorczych, jeżeli mogłoby to prowadzić do naruszeń praw człowieka z powodu braku odpowiedniego przeszkolenia lub kontroli z naszej strony**
- **Konsekwentne unikanie wszelkich zagrożeń dla środowiska w rozumieniu ustawy LkSG**
- **Zakaz importu lub eksportu odpadów niebezpiecznych**

Jak zapewniamy przestrzeganie praw człowieka i obowiązków związanych z ochroną środowiska

Aby zapewnić zgodność z wszystkimi wymogami prawnymi w łańcuchu dostaw, postępujemy w następujący sposób:

Odpowiedzialność

Aby jako kierownictwo przedsiębiorstwa móc wywiązać się z naszych bezpośrednich obowiązków, powołaliśmy pełnomocnika ds. praw człowieka, którego zadaniem jest wdrażanie i kontrola obowiązków w zakresie należytej staranności. Dzięki zarządzaniu jakością i audytom dysponuje on skutecznymi narzędziami do tworzenia, sprawdzania i optymalizacji niezbędnych i istotnych procesów. Pełnomocnik ds. praw człowieka składa regularne sprawozdania, co najmniej raz w roku, bezpośrednio kierownictwu przedsiębiorstwa.

Zarządzanie

ryzykiem

Wprowadziliśmy system zarządzania ryzykiem. W ramach tego systemu regularnie, raz w roku oraz w razie potrzeby, gdy spodziewamy się istotnych zmian lub znacznego wzrostu ryzyka w łańcuchu dostaw, np. w wyniku wprowadzenia nowych produktów, projektów lub nowego obszaru działalności, istotnych zmian w profilu przedsiębiorstwa, a także w przypadku konkretnych wskazówek, przeprowadzamy analizę ryzyka, której wyniki są niezwłocznie przedstawiane kierownictwu przedsiębiorstwa, aby mogło ono podjąć środki zapobiegawcze.

Analizy

ryzyka

Przeprowadzane analizy ryzyka służą rozpoznaniu i uniknięciu wszelkich zagrożeń związanych z

prawami człowieka i środowiskiem w naszym łańcuchu dostaw lub umożliwieniu odpowiedniej reakcji w przypadku naruszenia obowiązków należytej staranności w zakresie praw człowieka lub środowiska.

Jak zapewniamy przestrzeganie praw człowieka i obowiązków należytej staranności w zakresie ochrony środowiska

Aby zapewnić spełnienie wszystkich wymogów prawnych w łańcuchu dostaw, postępujemy w następujący sposób:

System

składania

skarg

Aby móc szybko i odpowiednio reagować na naruszenia, stworzyliśmy system składania skarg, który jest dostępny dla wszystkich i dzięki któremu każda zainteresowana osoba może szybko, w prosty sposób i, jeśli chce, anonimowo poinformować nas o naruszeniach. Obejmuje to nie tylko naruszenia w naszym własnym obszarze działalności, ale także naruszenia u bezpośrednich i pośrednich dostawców. Skargi są rozpatrywane niezwłocznie. Opisana sytuacja jest badana w sposób neutralny, bez względu na osoby i ich pozycję hierarchiczną w naszej firmie. Osoby zaangażowane w daną sprawę są wysłuchiwane i podejmowane są działania mające na celu rozwiązanie problemu. Wskazówki dotyczące naruszeń u naszych pośrednich dostawców są badane we współpracy z naszymi partnerami biznesowymi i w zależności od powagi naruszenia podejmujemy niezbędne działania.

Środki

zapobiegawcze

Aby uniknąć ryzyka związanego z prawami człowieka i środowiskiem, wprowadzamy wewnętrzne wytyczne, wdrażamy i opracowujemy odpowiednie strategie zaopatrzenia i praktyki zakupowe, a także regularnie szkolimy wszystkich kierowników i pracowników w zakresie istotnych tematów, aby zapewnić przestrzeganie niniejszej deklaracji zasad. Kierownictwo jest uwrażliwiane na zwracanie szczególnej uwagi na ryzyka priorytetowe w ich obszarze działalności i na ich celowe minimalizowanie. Skuteczność środków zapobiegawczych mających na celu przestrzeganie strategii dotyczącej praw człowieka zawartej w deklaracji zasad sprawdzamy poprzez nasz system zarządzania jakością/audyt. W tym celu przeprowadzamy między innymi ankiety wśród naszych pracowników.

Jak zapewniamy przestrzeganie praw człowieka i obowiązków w zakresie ochrony środowiska

Środki zapobiegawcze wobec bezpośrednich dostawców
Bezpośredni dostawcy są poddawani indywidualnej analizie ryzyka już na etapie wyboru. Bezpośredni dostawcy są przez nas zobowiązani umową do przestrzegania naszej deklaracji zasad lub złożenia porównywalnej deklaracji. Zobowiązanie umowne przewiduje, że bezpośredni dostawca przeprowadza własną analizę ryzyka, ustanawia mechanizm składania skarg lub umożliwia dostęp do naszego systemu składania skarg, stosuje środki zapobiegawcze, w razie potrzeby podejmuje działania naprawcze i odpowiednio informuje nas o tych działaniach, aby zapewnić wdrożenie wymagań.

W przypadku uzyskania potwierdzonych informacji o naruszeniu przepisów przez bezpośredniego lub pośredniego dostawcę postępujemy w następujący sposób:

- przeprowadzamy analizę ryzyka związaną z danym zdarzeniem i dostosowujemy nasze zarządzanie ryzykiem
- Wprowadzenie odpowiednich środków zapobiegawczych wobec sprawcy, takich jak przeprowadzenie działań kontrolnych, wsparcie w zapobieganiu i unikaniu ryzyka lub wdrożenie inicjatyw branżowych lub międzybranżowych, do których przystąpiła firma
- Współpraca: opracowanie wspólnej koncepcji zapobiegania, eliminowania lub minimalizowania naruszeń
- W przypadku braku skuteczności powyższych środków zastrzegamy sobie prawo do zakończenia relacji biznesowych
- W razie potrzeby: aktualizacja naszej deklaracji zasad.

Jak zapewniamy przestrzeganie praw człowieka i obowiązków związanych z ochroną środowiska

Środki

zaradcze

W przypadku konkretnych wskazówek dotyczących naruszenia obowiązków w zakresie praw człowieka i ochrony środowiska lub stwierdzenia naruszenia na podstawie analizy ryzyka przeprowadzonej w konkretnym przypadku, reagujemy szybko i bez zbędnych formalności, aby usunąć nieprawidłowości poprzez podjęcie odpowiednich działań i natychmiastowo zapobiec dalszym naruszeniom.

Następnie badamy, co doprowadziło do naruszenia, abyśmy mogli dostosować nasze procesy w taki sposób, aby wykluczyć przyszłe naruszenia wynikające z tych samych lub podobnych przyczyn.

Obowiązek

dokumentacji

i

sprawozdawczości

Nasze działania mające na celu przestrzeganie obowiązków staranności są przez nas na bieżąco dokumentowane, przechowywane i publikowane zgodnie z §10 LkSG.

Bierzemy

na

siebie

odpowiedzialność

Ponieważ wdrażanie należytej staranności w zakresie praw człowieka jest procesem ciągłym, niniejsza deklaracja zasad i jej wdrażanie są regularnie i w razie potrzeby weryfikowane, optymalizowane i aktualizowane.

Odpowiedzialność za wdrożenie niniejszej deklaracji zasad ponoszą i kontrolują dyrektorzy zarządzający przedsiębiorstwa (i przedsiębiorstw powiązanych) w ramach swoich obszarów odpowiedzialności. Dzięki temu każde z naszych przedsiębiorstw ma świadomość własnej odpowiedzialności za przestrzeganie praw człowieka, obowiązki w zakresie należytej staranności w odniesieniu do środowiska oraz ich codzienne wdrażanie.

Priorytetowe zagrożenia związane z prawami człowieka i środowiskiem

W naszej branży, czyli krajowych i międzynarodowych usługach personalnych w ramach umów o dzieło i tymczasowego zatrudnienia pracowników, najważniejsze ryzyka widzimy ogólnie w pozyskiwaniu pracowników, zwłaszcza za granicą, procedurach rekrutacji (np. przez lokalne agencje), bezpiecznym transporcie do miejsca pracy, odpowiednim i godnym zakwaterowaniu, sprawiedliwym i pełnym wynagrodzeniu, prawidłowym rejestrowaniu czasu pracy, zapewnienia instruktażu i szkolenia (również w językach obcych), instruktażu BHP (również w językach obcych), informowania pracowników o ich prawach i obowiązkach (również w językach obcych) oraz równego traktowania podczas pracy dla nas i naszych klientów.

W odniesieniu do wszystkich tych rodzajów ryzyka wprowadziliśmy jasne i jednoznaczne wewnętrzne zasady zapobiegania, w zakresie których nasi kierownicy są regularnie szkoleni i zobowiązani do ich przestrzegania.

Ten portfel ryzyka stanowi podstawę naszych szczegółowych analiz ryzyka.

Jak przeciwdziałamy tym ryzykom

Aby przeciwdziałać zidentyfikowanym ryzykom i zapewnić, że nie wystąpią, postępujemy w następujący sposób:

Szkolenia

Treści szkoleń dla kadry kierowniczej i pracowników zajmujących się procesami i procedurami obarczonymi ryzykiem są weryfikowane, w razie potrzeby uzupełniane, a szkolenia intensyfikowane.

W przypadkach, w których dotychczas nie wymagano żadnych dowodów, wprowadzamy takie wymagania.

Kontrola

Przeprowadzenie i skuteczność szkoleń są sprawdzane i dokumentowane przez dział zarządzania jakością/audyt. Raporty na ten temat są regularnie przedkładane kierownictwu.

Ulepszanie

W naszych procesach stawiamy na ciągłe doskonalenie poprzez kształcenie, wspieranie i szkolenie wszystkich pracowników, od osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin po kadrę kierowniczą.

Przestrzeganie, kontrola i doskonalenie naszych procesów tworzy pomocne i skuteczne ramy dla tego celu.

Podpis:

Dyrektor

zarządzający

